

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Соединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1925 чылда тизелгелеринге

1967 ч.
АПРЕЛЬ
29
СУББОТА
№ 101 (6738)

Өртээ 2 көп.

ССРЭ-ниң Дээди Соединиң Президиумунда Совет эртемни өгүждүрүгө болгаш эртемниң чедимшиктиниң улуу аялы-агылына иштердеринге чедип алган чедимшиктиниң дээр эртемни 498 аякдачыларын ССРЭ-ниң Дээди Соединиң Президиуму 30 чылдың апрель 27-де үчүн Чарыктын баураар ССРЭ-ниң ордендери болгаш медалдары-биле шаңнаан. (СЭТА).

ЧУРТТУҢ ХОВУЛАРЫНДА

Бистиң тараажыларымыс Май Биринд байырлаптың ховуларда кызымак ажылы-биле уткуп турар. ССРЭ-ниң Топ Статистика өргөлдүлүгүн сай-медальерин баураар алдыра, чуруттуң ховулары болгаш совхозтары чызын чызып тарааларын апрель 25-ке чедер 35 миллион 876 муң гектарын азы плантын 26 хуузуун тараан. Узамдынын час, бороаның түвөр хову ажылдарын дыка саадаткан. Ыччалаяк метаназаторлар өртүтүг беш ховулар дүргүзүндө он миллион ажык гектар тарааны тараан. (СЭТА).

Европага тайбың болгаш айыыл чок чорук дээш

(Карловы Варыда конференцияның киржикчилери — Европаның коммунист базасын азылчын партияларының МЕДЕГЛЕЛИ)

УДУРТУКЧУ, КОЛЛЕКТИВ

Кандык-даа коллективтин сыйып каттыштырганы болгаш ажил-чорудуң удурутукчулукун азыл-биле хамаарып, Кижилерниң улус коллективтиң быжыг болгаш найырдалың мады ажилдарын артын шуугаазын чокка таарыштырып билер, кездеде организаци, кижизидиңчи удурутукчу чон хундулар. Удурутукчу кичи чүтлө өл канчаар удурутук турары дээш эвес, харын аңа баштапкан кижилер чүтү кылып турары дээш ба-за-ла харысалгалыг деп В. И. Ленин өрөткен. Мону барымдаалаарга, удурутукчу бугурулга планының күүселдизин харылаашыан, коллективте ажилдап турар кижилер дугайында үргүлчү сагыш салыр, ийек-кижи-лидигелиг ажилды утка-шынарлыг ханылаар, боду хууда аңа идеп-кейлик киржир ужуруг.

Удурутукчу беким мөзү-шынарынның үлөгөр-чижээн көргүзүп турар эштер бисте хей. Ийи чыл бурунгаар Чадаананың хүмүр даш разрезиниң начальнигинге коммунист Н. С. Чащухини төмүлаан. Ол разрез 1965 чылдың бирги чартында карылгалыг ажилдап турган. Аңа удурутукчу бугурулганга даям, коллективте беким бугурулчу ажил-киче сыйрып каттыштырып шыдаан. Ажилчылар ортузунга политиканың ийелги ажилды чорударының үлөгөр-чижээн өл боду көргүзүп келген. Ылаңгыя политика болгаш экономика темаларыга лекцияларын, беседаларын кылып, агитаторларга сургаала берип, тус-тус кижилер-биле эш-хуунуң беседаларын чорудуп, аларның амырал-чуртталганын, ажилының дугайын үргүлчү сонуугар, кижилерниң негелде-дигерлерин дүңдүңгөрүп болуп турар. Хей-ниги организациларының, экономиктиң анализ болгаш чогадыкчы санал бирелериниң, хана солунуң ажилын эш Чащухин бо-ла сонуугары болгаш. Мергежил беким талазы-биле өрө-дилге ында эки организацилардын. Коллективте күш-ажылдык сагыла-чурumu быжыккан. Бугурулга өл оорулгалыг ажилдап турар апарган. Эки удурутукчу ажилынын түңүлдү ыңдыг болган. Эш Чащухин ам Кызыл-Хавантың хүмүр даш шахтасының коллективин удурутук кирдирилген.

Кызылдың алгы заводу эш Г. Ш. Сафиуллин директорлап кирериниң мурунда бугурулга планын күөстөпкө, багай шынарлыг продукция бугурулган дээш хей штраф төлөп турган. Ажилга негелделик, кижилер дээш сагыш човангыр, чон-биле ажилдап билер директор уң коллективте беким бугурулчу күш-ажылчы көдүргөн. Эш Сафиуллин партия, профсоюз организацилары-биле кады ажилчылар ортузунга кижизидилгелиг болгаш култура-массалыг ажилдары кижизитишсаан тургаш, тус-тус бригадалар, кижилер аразыңга коммунист күш-ажыл дээш чарышты хөгжүткен. Завод ам республиканың мураңчы бугурулгаларының бирээзи болуп турар.

Эш Ч. Б. Ондар — «Тыва даг-дүгү» комбинатын 1963 чылдан бээр директорлап турар. Комбинат бугурулга планын үргүлчү ажык күөстөпкө келген. Эрткен чылын пландан ажык 2641 тонна даг-дүгүн берген. Юбилейлик бо чылдың бирги кварталында нитри продукция бугурулган 102.8 хуу, барангың продукцияны 109 хуу күөстөпкө. Эш Ондар кижилер-биле ажил чорударын бодуңуң хүлээлгези кылдыр санап, кижилерниң үнүгө дүңдүңгөрүп, негелдеринге болгаш дигерлеринге сагыш човангыр, биче сеткилдиг, элдек чорүү-биле чыңгуу күндүктелген чедип алган.

Сеткилдиг ханызындан беседага, эш-хуунуң чугаалажышыныңга эки чүдүр билеп алдынар болгаш. Ажилга өл органы аныглаас, мөсө ортузунга ажилдан оспансыраар, кижилер-биле бөдүүнү-биле чугаалажыш-ша-үе тылас, чүгө бодуңуң беким эрге-думалын көргөткөтүп удурутук бодуңуң харалыг чорукту кылып, ат-авторитетин чидирип турар. Кызылдың тууруу заводунуң кол инженерин турган А. Н. Беловту директорга депшидип каарга, партияның хоорай болгаш область организациларының идеялин өл күөстөпкө. Эш Белов ажилдык методунга болгаш стилинге мергежин өрөнириниң орнуңга, кижилерни угадып бугурулдурун, өлөр-биле элдек ажил чорударының орнуңга, а оңу чүгө чыгарып-дуураарың аргызы-биле солуп, коллективте ат-авторитетин чидирген. Ол болза коллектив кижигүңнериниң санал-сүмөлдеринге аңыңангыр эвес болуп, аларның амырал-чуртталганын сагыш салбайн турган. Партия, профсоюз болгаш хей-ниги организациларында даям-май келген. Удурутукчуң ыңдыг эрткен бөдүн чыйлыг база бо чылдың бирги кварталының бугурулга планын күөстөпкө.

Кижилер прантинтиг ажилга, чептер-биле демиселге кижизиттинер болгаш эсер. Олар чамдыкта чыгыны кылып, алдагалды болдулар. Ыч-чаарга бодуңуң чыгарызында кижиниң чызын удурутукчуң канчаар көвүрүдөн, чептериниң эдип алыр талазы-биле аңа канчаар дуулаарыңдан удурутукчуң кижизидиңчи болуп ролю онза төдөргөй илерээр. Дур-жулгалыг удурутукчу ажилдаңчынын чызын кылып казын билеп каанда, аңаң-даа изилденмас, а оңу баштай кижизидиңчилиг хынал, оң канчап болу бергенин төдөрктөш, ыччан аңа хамзарыштыр кандыг хемчек алырын шиптирлээр.

Удурутукчу дээр — кижизидери өл болуп. Бистиң партиямыс удурутукчулардан чүгө ажил-агылымы болурун эвес, харын кижизидиңчи, хууда үлөгөр-чижентиг болурун негеп турар. Чонунуң аразыңга чурттаар, оң сагыш-сеткилин билер, шупту чүвени билер. Массаны билер. Оң бурун идеялин чаалап ал билер» херек деп В. И. Ленинниң чыгын коммунист-даа, партия кижигүңуң эвес-даа бугу удурутукчу ажилдаңчылар кезде бөдөн, оңу амыралга төдөргөй херек. Беким идеялин, принципалды, шыңчызы, тускэй эртемни хандыр билери, беким културуу, ажилды организастап билери, чурдуну, бөдүүнү болгаш биче сеткилдин, кижиге сагыш човангыры — бугулу удурутукчуң мөзү-шынар демоктер-ил-дур.

Удурутукчу кичи даалганы алган сонда, сорулганы шиптирлөө бергеде, массага, күөстөпкөчилерниң боттарыңга данып амылдаар, аларның чогадыкчы күөстөпкөчилериниң салдыгын сорулганы күөстөпкөчилерге утсаар, аларның инициативанын өттүрүп болгаш астың, күш-ажылды аларның коммунисттиг бугу-биле көвүрүп хөгжүдөр хүлээлгелиг.

Дукаалдар, айтышыңар ажилды кижилерниң неге албайт бээр удурутукчулар болгулаар. Олар «ажыл-агылга-ла күш четтисе амыр-бас, а кижилер кижизидери — ол дээр партия организациының хөк-сөз-дир» деп тургулаар. Оларның ыңдыг хөвүнү буруу шаап, организациың болгаш кижизидиңчи ажилды арга-методтарын шикээдип алыр талазы-биле оларга дуулаарың чугула.

Коллективне найырдалыг, деминг ажил оң кижигүңнери удурутукчу кыйы хире хундулар, деттип турарындан, күрүнө эрге-амыктарының дугайында, бугурулга херезн кижилер дугайында оң айтышыңарың кыйы хире ат сеткилдиг күөстөпкөчилер турарындан шупту-ла хамаарып. Коллективне шап ыңдыг кадык байдалды тургузар дугайында партия организациы сагыш салыр хүлээлгелиг.

Европаның коммунист болгаш ажилчы партияларының Карловы Варыда чыгалан төлөөлүкчилери бистер бистиң улустарыңың келер үези болгаш делегейин ажилчы англының херээ дээш хүлээп турар харысалгалыкты медепел билдишээр, тайбыңны камгалаары бистиң дилтиң бугу улустарыңга аң чугула айтыр болуп деп санап тур бис деп, Карловы Варыда конференцияны киржикчилери — Европаның коммунист болгаш ажилчы партияларының Медегледиле чугаалап турар.

Делегей дайымы чайлаш чок болуп эвес, делегейниң социалист дем каттыштыргалыгын, делегейин ажилчы англының, национал-хосталгалыг шикээшкенин, дайында удурутукчулар бугу күөстөпкөчилерин, тайбыңга ынакшылыг бугу күөстөпкөчилерин бир деминг күөстөпкөчилерин-биле оңу бодурубайн барып болуп дугайында коммунисттерниң тезиниң шыңчыны сөөлгү чылдарыңга дуржулазы бадытсаан. Ол күөстөпкөчиле өскен. Ындыг болза-даа оңу-биле кады америка империализмиң агрессия чорүү күөстөпкөчилер.

Агрессияны болгаш реакцияны кол күжү — Каттышкан Штаттар — төөгүңүң чорудушкунуң дедир тырттары болгаш улустарың боттарыңды дуг-салымын боттары шиптирлээр эргези казырып орал-лажып турар. Каттышкан Штаттар Латин Американы, Азияны болгаш Африканы күөстөпкөчилерин иштик херектерин каржы-биле холгаарлап, бөгү бугу делегейте тайбыңга эки аныктыг болуп турар, аветман улуска удурутук аратаның агрессия дайыны калбартып турар.

Ол байдалда Европа империализмиң күөстөпкөчилер удурутук демисел оң ужурунда удурутукчулар болуп турар. Делегейин ийи дайымы көрүп эрттирген Европа империализмиң аларыңды болгаш социалист дем каттыштыргалыгын кол күөстөпкөчилер удурутукчулар турар дүңдүрүшкүң район болуп артышсаан дээрин Медегледиле айтып турар. Оларның аразыңга чепсикти түкүдөлүшкүң бугу-биле адыртып дайыңга чыгарың айымы өл болуп ийи.

Германияның Федеративтиг Республикасың дайың чепсегээр чорукту боттадыр-гаш, база оң бугу Германияны төлөөлөр дээр дүрүм чок негелдерин дөткөш, империализм болза, дүңкүрүлүг чоруктуң даа болу берген болгаш бугу Европаның тайбыңыңга база айымы чок чоругуңга кыжанып турар антикоммунист шивэония

муруту одуртта турар ролю ГФР-ге берген. ГФР-де Германияның Коммунист партиясының ажил-чорудулазын хоораан, а демократтыг болгаш тайбыңга ынакшылыг өскө-даа организацилары истен сүрүп турар. Ыччаарга кедергей реаксылыг медепел неофашист күөстөпкөчилериниң негелде дөткөпкөчилөрү ачылды берген. Оларның өзүп турар салдары Европаның төй-ниги-тин ханымы-биле дүңдүрүп турар. Ангы-ангы нигилде тургузулуп күөстөпкөчилерниң тайбын догунашкының принципин чайтылып чокка боттадырып турар социалист чурттарың идепкейлик дайымы политика империализмиң агрессия уг-лазышкыны холгаарлап. Ханыктык мурунда Совет Эвилелиниң техниктиг болгаш эртем чедимшиктиниң дапкан социалист күөстөпкөчилерин каттышкан камгалуу күчүзү дайымың ортуңга моондакты тургузуп турар.

Герман Демократтыг Республика Потсдам дүргүлгаларын боттадыр-гаш, бодуңу күөстөпкөчиле тускэй догунаашкыны болгаш бодуңуң делегейте удурутукчулар башка дээрин Медегледиле оң ийи дөткөпкөчилер турар. ГФР-ни хүлээп көөрү болгаш оң тускэй догунаашкыны камгалаары Европаның айымы чок чоругу дээш демиселди кол сорулгаларыңды бир-рөөн болу берген. Ангы-ангы нигилде тургузулуп күөстөпкөчилерин тайбын догунаашкының принциптеринге үндөлүшкүң коллективтиг айымы чок чорукту системаны тургузар чорук. Европада боттуң чүдүлү, дайың сөөлдүгө үезе оң канчаар тургустаның, өл-ла көвөрү бугу күөстөпкөчилерниң хүлээп көөрүп ханыктын мурунда негеп турар. Ол болза: Европада туруп турар кызыгаарларын хажымы бол-базын хүлээп көөрү, тускэй догунаашкы болгаш деп эргелик ийи герман күөстөпкөчилер — ГФР-биле ГФР-ни догунаашкыны хүлээп көөрү, бугу Германияны төлөөлөр дээр негелдериниң ГФР-ни ойталаары негеп турары; ГФР-ниң холуга адыртып чепсикти кадык-даа хевир-биле тыпсыр органы болдуруу; Мюнхен керээзин оңу чарган үезинде эгелээш күш чок деп санаарын хүлээп көөрү.

Тараанында сорулгалары боттадыр дээр демиселери эргежок чугула деп санап тур дээрин Медегледиле чугаалап турар: Европаның бугу күөстөпкөчилер бот-боттарың аразыңга харылааларыңга күшү ажилдарыңдан болгаш иштик херектеринге холгаарлажырыңдан ойталаар дугайында керээзи «Көк-Тей» совхозта 3 муң, «Сут-Хөл» совхозта — 6 муң 400, «Улу-Халы» — 2 муң, «Утка 25 чылды» — 4 муң 400, «Бурунгарда» — 1 муң гектар болгаш «Күш-ажылдын хосту» колхозта — 1 муң гектар шөлгө чортукулаан.

Минералдыг кемичилдиглерин самолёттарын дуузы-биле төгөр ажылды база кылып турар. Чыжа-дээр, «Межегил» совхозта минералдыг кемичилдиглерин самолёттар-биле 2 муң 300 гектар шөлгө теккен, дуржулга станциясында ыңдыг ажил база чоруп турар.

Амгы үезе «Барлык», «Көк-Тей», «Тес-Хем», «Найрал» совхозтарда болгаш Каа-Хем районуң колхозтарында часык чачылгалар эгелээр болгаш апрель 28-ке чедир муң ажык гектар чегре чачышкыны чоруткан, оң иштинде — Барлык-Хемикте 166, Тес-Хемде — 200, «Көк-Тей» совхозта — 300 гектар болгаш Каа-Хемин колхозтарында — 520 гектар.

Ындыг болза-даа ажил-агыларда чептер база илереп турар. Каа-Хем районуң ажил-агыларында арга чедир чалгыс-даа тонна органик кемичилдигиниң шөлгө төлөпкөчилөрү, Бис-Хем, Эрин, Тес-Хем районнарда байдал база-ла ыңдыг. Танды, Фур болгаш Каа-Хем районнарда сугаттыг черлерин сугтар ажил кончуг багай чоруп турар, ыччаарга сугаттыг черлерин бугу шалдырыг тарыла мурунун сугтарылазын чорудар арга оларда бурун бар.

Ажил-агыларын, көрө ажилдагы бугурулга өргөлдүлүгүн удурутукчулар болгаш тускэй эртемчилер, районнарын партия болгаш совет органын болза часык хову ажилдарың чогур өтүндө беким шалдырып кыдыр чоруткан, беким дү-дүттү үндөлүшкүң салыр дээш, бугу күжүн үдүртүп ажилдаар ужурут.

көрсөни чарары; бугу күөстөпкөчилер биле ГФР-ниң аразыңга, оң-биле бир дөмөй ийи герман күөстөпкөчилер аразыңга, оң ынакшан ГФР-биле оңа политиктиг единича болуп турар Барыин Берлиниң аразыңга харылааларын чогучудары; ГФР-ге демократияны чайтылып чокка камгалаары болгаш хөгжүдери; чепселенишкениң адыр бөдүренин соксадырыңны ортуңга чугула болзын кылдыр адыртып чепсикти таратпас дугайында керээзи чарары.

Европа күөстөпкөчилерин демократияга ажил чок чорукту бугурулга даштык шеригчилер үндүрүргө, даштык шериг баазаларын удурутукчулар, Топ Европага, Балканыңга, Дунай чогууда чурттарың демократияга, Чер-ортуу далааның районуңга, Согуу Европага болгаш өскө-даа чамдык чегерге атомуг эвес эолналары тургузурунга хамаарышкыны санадалары болуп-чогутуру-биле чугаала-жы көөрү төптү деп, Медегледиле дөткөпкөчилер.

Атантак керээзиниң 20 чылда күөстөпкөчилер 1969 чылдың дүргүзүлдө доостуру болза тодарай айтыртып — бот блоктары чок Европаны тургузарын хире чурумунга эң-не шыгызымы-биле тургузуп турар.

Европаның бугу күөстөпкөчилерин Европага ажил чок чорукту болгаш тайбың кады ажилдажылыңны айтырыңга талазы-биле конференцияны чыгандыр дугайында саналды бурун-биле дөткөпкөчилер турар бис. Европаның бугу парламенттериниң төлөөлүкчилерин конференцияны чыгандыр дугайында саналды дөткөпкөчилер база чөптүг деп, Медегледиле чугаалап турар. Европаның коммунист болгаш ажилчы партиялар испан ажилчыларың болгаш демократтык күөстөпкөчилер чыгыш фронтунун бө үезе чорудуп турар чугула демисел-диге, а ол ынакшан хосталга болгаш демократия дээш, реаксылыг бугу-чурумуңга удурутук демиселди бугу улустарга бүтүн өл-сеткил каттыштыргалыгын илергейлөө база дөткөпкөчилер көргүзүп турар.

Империализмге, национализмге болгаш неоколониализмге үтүр кездеде демиселди турар коммунисттер боттарыңны национал хосталгалар дээш ам-даа демиселди турар улустар-биле боттарыңны өл-сеткил каттыштыргалыгын күөстөдирер.

Бодуңуң өндүр чыгай тилегиңиздиң — Октябрьниң социалист Удурутук революцияның 50 чыл оюн бо чылын дөткөпкөчилер Совет Эвилели бугу кичи төрөлгөтөтүн хөгжүдөтүн шиптирлээш сал-

дарың чедирип турар күш болу берген деп, Медегледиле дөткөпкөчилер турар. Коммунист партия бугурулу демократия чорудар ужур бодуңга таварыштып турар оңагай байдалдарда бодуңуң политиканы хөш харысалганы бодуңуң чуртувун ажилчы англының болгаш бугу ажилчы чоннарын мурунуга хүлээп турар» бөң-биле кады-партия-бугурулу тайбыны камгалар дээр делегейте, бодуңуң харысалганы мендеп билип турар.

Ханыктыг мурунда ажилчы-адыр, оң чок эвилелдери — таралыштарга, а ол ынакшан ортомук бөдүлүктерге; социалист болгаш социал-демократтыг партияларга; Европаның профсоюздеринге; Европаның бугу интеллектуалдыг болгаш бугу чыгандык кижилеринге; Европаның ажил салгыныга; херөгөчөргө; Европаның айымы чок чоругуң политиканы дөткөпкөчилерге болгаш буржуа демократия кыгырыгы; са-лып түр бис деп, Медегледиле чугаалап турар.

Коллективтиг айымы чок чорук дөткөпкөчилериниң боттарың чурттарыңга болгаш бугу динте кемчелдеме шупту кабарлары-биле каттыжып база калып кампаниаларын организастаарыңга тайбыңга ынакшылыг бугу күөстөпкөчилер кыгыртып тур бис. Европа күөстөпкөчилерин конференцияны чыгандыр дугайында саналды бугу хемчек-биле дөткөпкөчилер кыгыртып тур бис.

Агрессияны бугу партияны күөстөпкөчилерге удурутук динте тайбыны болгаш айымы чок чорукту камгалымын демократияны, социал демократия болгаш национал хосталгалың эрге-ажыктарыңга, бугу делегейин улустарыңды эрге-ажыктарыңга боттарыңды хөдөмил турарыңга Европа чурттарың коммунисттер ханы бугурулдиг, Бистиң пинти эчсиз борлуугаы — тайбыны чедип адырыңга сугтарыңды бугу салдарын ажилга база бугу күөстөпкөчилер деп чыгай сеткилдиг бугу кижилерни кыгыртып тур бис. Бистериң бакалдырып турар чүдөлдери ажил эртин, дайымы болгаш даартагы күш бугурулөө чорукту ажил тилеп, улустарыңды бугу тайбыны болгаш чыгай чоругуңга орту ажилдар аргалыг күчүлүг күшү тургузуп шыдаар бис.

Европаның улустары боттарың динин тайбының болгаш айымы чок чоругу айтырларың боттары шиптирлээш шыдаар аргалыг. Олар Европаның ху-саламын боттарыңды холуга алдынар!

МАЙ МУРНУНУҢ ЭЭЛЧЭЭНДЕ

Хову-шөлдерде Хүн демдегелли хайнышкын

Республикага чокта чаа зоналар аайы-биле болуп эркилөө чүвүлд хурдаларга хей-хей механизаторлар өйдөлгөй чылдың тарылгазы-биле холбайштыр бекиткен хүлээлгелерин деп турган. Оң соон дарың тей колхозтар, совхозтар часык хову ажилдарың киргелээш, баштайгы хүн-нерде-ле күш-ажылчы үлөгери көргүсөннөр.

Амга чедир 200 муң гектар шөлгө шыгың басырган, 6 муң гектар тарыла мурунун сугтарылазын чоруткан. Андаарга чег 26 муң гектар болган. Барыин-Хемтик, Чөөн-Хемтик, Бис-Хем болгаш Танды районнарын ажил-агыларын чыгандыр болгаш кууэн андаарган бугу шөлгөргө шык басырышкыны дооскан.

Танды районуң ажил-агылары 8—9 ажил хүнүндө 75 муң гектар шөлгө шыгың басырган. «Межегил» совхозтуң механизаторлары онза

аки ажилдап турар, олар 16 муң гектар чери илдиришкен. «Тилдегел» совхозта — 21 муң болгаш «Революцияны чыгымы» колхозта — 10 муң гектар шөлгө илдиришкенгел.

«Шекпээр», «Сут-Хөл» болгаш «Найрал» совхозтарда сугтарыла аки организастаттыңан. Ылаңгыя «Шекпээр» совхозта сугаттыг 800 га чери сугтарган болгаш чыгын, күсүк андарылаарын илдирип дооскан. Ол совхозтуң Дең-Тереини салбырында сугарыкчылары он Санн-Белек удурутук үш зөөноу ажилдап турар болгаш 240 гектардан бир гектарга ошаптыр тарааның 20 центер дүжүлү, 200 гектардан кукурузаның гектарга ошаптыр 200 центер нотаан максатын адыр деп хүлээлгени олар алган.

«Сут-Хөл» совхозта хову ажилдарын эки чорудуп турар. Ында сугтарылда 36 кижизидиң ажилдап турар. Сугарыкчылар О. Чувалум болгаш М. Шакар-оол эволюлары-биле 200 гектар чери сугтарган, шынары оңки. Ол совхозта бо чылдың дүжүдүңгө 4 муң тонна ажык алек ирдижиң шөлгө төккөн болгаш тарыла мурунунда минералдыг кемичилдиги чыгып турар.

Сөөлгү хүнүндө республиканың ажил-агыларын боттадыр-гаш каан 60 тонна хире суперфосфат алган, амгы үезе амырал салдыртын «Тээли», «Барлык» совхозтарга болгаш өскө-даа ажил-агыларга сөөртүп турар.

Авиатортуң болгаш үнүш камгалал станциязының ажилдакчылары ажил-агыларын тускэй эртемчилер-биле кады хажыкчыларга (эргелерге) удурутук демиселди чорудуп турар. Сөөлгү хүнүндө бо талазы-биле авиацияны ажилдап кылышкыны 46 муң гектар чегре чоруткан, оң иштинде хажыкчылар удурутук

чеглерин «Көк-Тей» совхозта 3 муң, «Сут-Хөл» совхозта — 6 муң 400, «Улу-Халы» — 2 муң, «Утка 25 чылды» — 4 муң 400, «Бурунгарда» — 1 муң гектар болгаш «Күш-ажылдын хосту» колхозта — 1 муң гектар шөлгө чортукулаан.

Минералдыг кемичилдиглерин самолёттарын дуузы-биле төгөр ажылды база кылып турар. Чыжа-дээр, «Межегил» совхозта минералдыг кемичилдиглерин самолёттар-биле 2 муң 300 гектар шөлгө теккен, дуржулга станциясында ыңдыг ажил база чоруп турар.

Амгы үезе «Барлык», «Көк-Тей», «Тес-Хем», «Найрал» совхозтарда болгаш Каа-Хем районуң колхозтарында часык чачылгалар эгелээр болгаш апрель 28-ке чедир муң ажык гектар чегре чачышкыны чоруткан, оң иштинде — Барлык-Хемикте 166, Тес-Хемде — 200, «Көк-Тей» совхозта — 300 гектар болгаш Каа-Хемин колхозтарында — 520 гектар.

Ындыг болза-даа ажил-агыларда чептер база илереп турар. Каа-Хем районуң ажил-агыларында арга чедир чалгыс-даа тонна органик кемичилдигиниң шөлгө төлөпкөчилөрү, Бис-Хем, Эрин, Тес-Хем районнарда байдал база-ла ыңдыг. Танды, Фур болгаш Каа-Хем районнарда сугаттыг черлерин сугтар ажил кончуг багай чоруп турар, ыччаарга сугаттыг черлерин бугу шалдырыг тарыла мурунун сугтарылазын чорудар арга оларда бурун бар.

Ажил-агыларын, көрө ажилдагы бугурулга өргөлдүлүгүн удурутукчулар болгаш тускэй эртемчилер, районнарын партия болгаш совет органын болза часык хову ажилдарың чогур өтүндө беким шалдырып кыдыр чоруткан, беким дү-дүттү үндөлүшкүң салыр дээш, бугу күжүн үдүртүп ажилдаар ужурут.

Комсомолчу Вера Се-
лезнаева районда «Торалык»
өвөр ховуның колхозунда
чынырып, Ыччалык Вера
Селезнаева мал ара-
зынга өскөн болгаш мал-
дарыңды өстүрүлгө

Х О В У
Т У Р Л А А Н Д А

Бек-Чыраа, «Улуг-Хал» совхозтун тараалан чери, мында шым базырышкыны кидин тудуу чорун турар. Салбырнын №1 болгон №2 хову бригадаларынын механизаторлары 3190 гектар черини шыгы базырлар. №2 бригада 2375 гектар черини шыгы базыр илтиретеш, №1 бригаданы мурап турар.

Бригадалардын төптөринде кызыл булуңнар эки дериттинген, чаа солуннар, журналдар уруктелишкен чокка кээп, механизаторлар өлкөңдөр, кинону көрүп турарлар. Арыг-Бажы сес чыл школасынын башкылары, өрөнкчилери хову турлаагына оюн көргүзери-биле белеттерип турар.

В. ДИМИТ.

Ычкан дыштанылга үеги турган. Эрте эрте болза-даа, күндүз тади-кымыл херелдер чөр кырылда бүтү-ле амырларды оттуруна ышкан. Шоваалан каракартыл, хову шыгы херезе кежи даштыга уруп келген, сагыш дустуеин, бажыниче дедир кире халаан. Стол кырында чыткан кызыл картыг демделген дестерин кончуг кичээтегилер ашкан, бөгүн чүву кылырнын планын кончуг көргөн. Ында мында деп бизжон: «Колд, Матвей, Лола, Кара-кыс оларын ада-илери-биле уругларын пионер лагерин бир дугар совхозчула чорун дугайында амырлаштан чугаалажыр.»

Нийде, районга болур илик-хоп, дараан чүдөлөр делгелтеин организастыг эрттеринин таламы-биле суурда херезежер чөвү-летинин даргаан Кудерек Бачин-уруг-биле чугаалажыр.»

Баштайгы оодуруглары оварымчалыг помчаан киж, ол-даа башкы-дыр деп дорт солдар. Ийе, бо дэрге Барын-Хемчик районун Аксы-Барлык ортукам школасынын 4-ку класзынын башкыы Булчун Дойбурова Хемер-оол-тур. Коммунист шитилелди анык салгаччылары кижилэди өөрелер амырда он аалды чык ажылдаан. 1966—1967 өөрелде чымын үш улдуңуларында оң удуруту турар класы 100 хуу өөрелдигели болган.

КОММУНИСТ-БАШКЫ

жиге эш, өндүк болган акы-дуңма деп принциптай кайы утказын ычтан бир-ле дугар меделер биздим.

Башкы кижиниң эи-не кол дагыткымы боду болур журауат. Эскер чугаалаарга, башкы дэрге-ле, өөрөнкчилерин мурунга кезе-мөнгөң көргүзүп материалдыр. Ычтанган өөрөнкчилерге башкынын улгегер-чиже, оларын өөрелдигелте-даа, чүру-муга-даа дурум болур дугуяр журауат.

Класс удурукчула келген чыдырында ол бодуңу мурунга чагыс суурга салып келген удурукчу башкы дэрге өөрөнкчи түдүзүңү салым-хуузуңу бодунга хулуңуңу алган, оларын аас-ке-жин, өөрүшкүзүңү дегне улжир кижилэдиңиз-дир. Ычтанган совету 6 чылдарда бодуңу класзына катан оларуру чорукту чок болдуруган.

пелин барындаапп, аныг-аңгы овааларларын берип турар. Шым-рак өөрөнкчилерин картошка-биле ажылдапп, ортукам өөрөнкчилерин шымыр өөрөнкчилерге чедир суурга-биле колдуула башкы боду удурутун ажылдан турар. Өөрөнкчилерин билиңин бедип турарын тускай демделел дестеринге бизин алган болур.

Күш-ажыл кижини каастар. Бо ажылче чүлге школа эвес, а өг-бүдөгө кол кичээтегилер амыр чугула. Булчун Дойбурованын өөрөнкчилери күш-ажылга ымак. Ычалаа-даа өөрелде чымын эвезинде оң класзынын өөрөнкчиин Матвей деп оол карто-фель безин аштан билбес, бажын иштин амыр чүп шыдаан, ада-иешинге дуулашкан турган. Оң бажынчыга тускай хуш чүруму аскап, ада-иешинге хостуг үезинде шыдыр шаа-биле ызым-бүрү ажылдарга дуулажырын башкы чедип алган.

О. АГААЖЫК.

Бойдуска
сонурталдылар
СУГАДААНЫН
ЧУРТТАКЧЫЛАРЫ

Египчи-даа боралгак чок, кылагар сугнуң иштанде үгөп погаан үүштеринд араанды балкычгаштар талаар иштин чоруп тургуулар. Олардын чамдыктарын кудуруктары уаан-ла чоруп каан, а бир чамдыктары доора каабак, ширтагар-ла чүве.

Суг адаанын үүштерин баш-ла ийгачмык чарап. Оларын сугда саддан арыг унары кижиниң сагып-сөстөгил, сергидин, өөрүп келер. Акварияның (балкы естүрер саанын) иштэ хевирин чүрүп көргүзө-ре илди болгай. Акварияда аман турар балкыктары малаңга кижик үеде көрге кайы хире магамай ийик, кижини шырында адмырлашпай бээр болгай.

Акварияга балкы ажаап өстүрүнгө сонургалдыг кижилер бистин чүрүвүста хөй, харин-даа олар чыл бүр көүлөп өварлар. Улуг хоорайларда зоомагазынереңин саанын көүлөп олары ол дугайын тода херечелеш турар. Олар чамдыкта чоңуу харын-даа балкы аймак болган оларын азыраар чөм-биле долу хандырын четтикчейн баргылар. Акварияга балкы ажаарыңды дугайында бизжон бичин номчугаштар магазынерең дүргүн кончуг ары бергилээр. Чоңун амырлар-чурттага-аалдыг кижилерин, културтуг денелештин бедээнин ол херечелеш турар-дыр.

Аквариялар ам уруглар садтарында, клубтарда, култура бажында-рында бар аллар. Ылаңдын бистин Тыгаа акварияма балкыктары ажаары дүмк сонурганчы, чүтте дэрге кып биске узун болур болгай. Хоорай чуртуглар акварияны бозуру күрөңчиг болбайн кичаар.

Тазарымчалыг кылдыр дерин илтиган аквария бажын иштин хевир кивр наастан турар. Балкыктарын болган суг адаанын үүштерин бажында ажаары кижиниң аякыл соонда дыштанылгагында дыка ажыктыг. Дирит амырларын көргөп көөр, оларга ымак болур чорукта уруглары кижилеринге база дэштиг.

Кымылдан чурттакчылардан хөй-хөй иштер балкы азыраарында сонургалдыг. Ычанчаа, балкыктарын, оларын чөмин кайыны тып алары, аквариям кайдаа? деп айтырыг туруп келер. Москвадан, Новосибирскден, Красноярскден олары өөрүп эккен алыры элээн берге. Ындыг балкычгаштарын 30 чедир өөрүтүп азык турган болган билер мен. Балкыктарын, оларын чөмин, суг иштанин үүштерин, аквариямуну болган еске-даа чугула херезежерин садын турар зоомагазын бистин Кымыл хоораймынса тургузуп болурунук аргазы бар бе. Чамдык ширетип саанын бугуулар алырга, мындыг арга бар ышкан. Бодунга херек чөм балкыгач туртагылар оларын магазыне садар ымыр дугаап болу дег-дир. Ычан суг адаанын ол дирит амырларын бажын бүрүзүңге көүлөй бээр. Бойдуска сонургалдыглар база көүлөдөр.

С. КРАСНОПЕРОВ.

ХЕМНЕРНИ ХИРЛЕНДИРИП, БОКТАЛДЫРБАС

Малаң алыр продукутларын аңгыла, чөмгө херелеш турар балкы-тын азы-бүрү сорттары кижиниң организминге ажыктыг. Ындыг болза-даа балкы азы-бүрү халда-вырыг болган организмиге хора че-дирер, карака кестүр-көзүлбөс би-чии курттарын таралкычы, өсү-жүкүзү болуп турар. Бүгү-ле балкы сорттарынын араанды кижиге эи-не хоралыг азырларын ламчанып турар, иштинде калбак курттарыг балыктар таваржыр. Ол ыныг балыктар кижиге эи аймыл-дыр. Ол курт кижиниң шөйүндү-лерине багай саларын чедирип, орга-низмин хораннар. Оң узуну 10—15 метр чедип турар.

Ол куртун кол чорупуу черлери балкы элдини ишти, үргөвези бо-лур. Ол үеде оң хевир бичи чиче хендир хевирлиг болур болган дүрүжүп алган чыдар. Кара-биле көргөс бичи ач тыркыны кылдыр кестүр. Шап ыныг хевирлиг курту анаа кара-биле көргөс эскер-бөс. Ычанган кижилер оңу балкы элди-биле катат чип турар.

Чиг, четче быжырбаан балкы элдин хевир сөөлүндө, ол бичин хендир хевирлиг куртгаштар кижини иштине барган, өзүп эгел-дээр. Шап ыныг балкы элдин чип болбас. Азыр балкы бистин рес-публиканың хөдөлгөндө бар. Эң малаңгы Бай-Тайга районуна Мөң-гүн-Тайгада Хиндигит Хөлдө ка-зыргы аймактыг балкы бөлүктөри-нде бар болуп турар.

Республиканың чамдык балкы-гы хөдөлгө, малаңгы Танды рай-онуну дезискееринде Чагытай хө-лүн балында каш чыл турунгар лигулде деп азыр туруп турган. Бо азырнын кол демчектери болза балкынын иштине куртары кон-чуг хай чорупуу, харин-даа он иш-та чарылгыче чедип чыгып берген болуулар.

Оң уламынан ол бичин курттар сугже төктүп киргеш, азырнын негтерид. Моон кол та-радыкчылары балкы тудуңу чир суг ишленери, чайка дээр ышкан куштар болуп турар.

Бел, шорпан, кадыргы, шокар дээр ышкан балкыктарын халда-вырыг азырлар кижиге хора че-дирип турар бе? — деп айтырыг бистин республиканын ветерина-рия лабораториясына чурттакчы-лардан хөй-биле кирип турар. Кижилер азыр бээр таваргалар бисте бар, малаңгы эртең чымы Ак-Довуракка таваржыр турган.

Балкытын азырын чорунга уду-рала чогуур хөмчөлөр болза хөм-чөр суглары, хөдөлгө азы-бүрү чүдөлөр, ылаңгы нефть продукут-лары, заводтарын херелеш каал-кан үс болган еске-даа хоуламактыг суглары-биле хирлендирбиз, чайты, күсүк үелере малды керолин-биле чүп турган, оң артынчыг, хоула-мактарын сугже төгөр чоруктарын бодурубаз болур. Ыш белетээр ажил-агыллар кивар-чаар материал-ларын хөмчөр баштарыга кайы ха-мак чок төп-чайып ажылгаар бол-гучу автомашина парктарынын ма-шини өзүр черлерин, нефть, бензин шыгжаарынын хөмчөр кыдыныга туртугар чоруктары бодурубаз чугу-ла. Хөмчөрүн, хөдөлгөн хирлен-дирер чорук балкыгач өвүлөшүнө шактыктаар. Оң уламынан бал-кыгач организми суларип баксы-рап, халдавырыг азырлардан азырмал болуру илди.

Салгыларын чүрүмү сагымын биле-тура-ла бистин республиканың чамдык ажил-агыллары боттук хөмчөлөр албайн турар. Шап ыныг чоруктуң чамдык хөмчөлөрн көрү-чүп көрөлөңер. Кызылчыл хөб за-волу дун-хүн иштине ажыгал-тынган 24 кубометр хирлиг сугу Енисейге аксып турар. Ол заводтуг турар дезискееринде хөм үшү балкы-тын хөй-биле артып, сөлүгүстээр чери ол. Ажылган каалкан хирлиг сугуна халдавыр чок болулар тус-кай чери кылып турар, анаа ча-рыгылары-биле көрдүңгө 24,5 муң алшаның чүлге 10 ажыг муңун ажылгаан. 1966 чылда 9,4 муң ак-шаны ажылгаар турган, ол түндөк чамгыс көлөөк-даа чарылгаан. Ол чамгыс байдал шөвө волюнду база бөмөр туралг, бөмөтүг сугу Енисей-ге аксып турар. Заводтуң дирек-тору эш Аванян, улуг инженер эш Бухаров чогуур хөмчөлөрүн албайн турар.

«Тыза заг-дугу» комбинаттың капитал-тудуг өргөлөй кол ижек-чери эш Бирюк» автомашиналар, тракторлар туруп черлерин база чурттакчы чоңуну ажыгалтынган бүтү хирлиг чүдөлөрүн, нефть про-дуктуң артыкчылыг 3600 кубометр суук чүдүлө Хөмчөк суучке аксып бажырып турар. № 834 орук-тудуг өргөлөшинин № 1 участка туугу кивар-чаар материалдары-биле Кара-Сугуң, Ак суун бокталдыр-ган.

Кымылдын туугуы заводу эртең чымы Енисейнин дош кырынга 1500 кубометр бөктү оваалан ал-ган олуру турганын илереткеш, балкы камгалаа ажил-агый чери ре амыраар мыйнаа! Оң соонда аң-та дээр амырлаштан туруп бээр боор. Шапталын чугаа чок бээр өвөсө оң. Ол-ла черинге олура дүшкеш, боозуп дискке кырында са-лып хөлдөш, чашпазы-биле топтап-топтап шыгаатан, мажыны сууду баскан. Боо даажы чык дөр. Күш ол-ла черинде далбайны берген.

Амырап өөрөн Эндэр-оол өдрөк-чө малаң-ла каан. Капталган-ла көргөс, черден үнүп келген чүвө дег, өдрөк чамдыга кижиге турган. Демит кижиге доңгайткан, черде доорукти хө-лү-биле өрү көрдүрөп, суун салгып каапкан, хавычче суга берген. Ажынын хордананымдан Эндэр-оолдуң ары-бажы адым кылынган. Ужа-тура маңап олура-ла бар шаа-биле кышкырган:

— Ойт, канчаарың ойт! Мөң өдү-рөзм чүвө! Орта хей сен бе?! — Ха-ха-ха! Харын сөз утааның орта бе?— дээр, танымазы кижиге кыжырааныг, ырайтыг наттырган, дүштө-дөк чок, хамыңды аксып ба-лап турган.

— Мөң аткан өдүрөзм чүвө! Ужу эжиник! Бо канчап барган кижиге сен, кижиге олчаз хунаап ап турар— деп, Эндэр-оол кысыкчыг алгар-ган.

— Чок, мей адып нагдым!— дээр, демтиң Эндэр-оолду хоралдыр дээрлиг, улам-па серте чок турган.

— Чүгө кажынын адып алган өдүрөзм ап турар сен!— дээр, хора-дан буука Эндэр-оол эрвин актив-ден сөгүрп алган.

— Орталан мөң, эш!— дээр, дем-тиң Эндэр-оолду дедир илтикер.

ТӨРЭЭН
БОЙДУС

ИИИ ХАДЫ

Хөлбелчинде ийи хады Көрүмдөн ирвастаан. Сөзү биле мей-лаа ышкан, Сергеленин кожа турар.

Эртең узан анаа келеш, Хөлөгө одагарын. Эрик пышка салык күшмаш Хөкпенедир чүгүргүзээр.

Хадмаларын баарында Хайым ажил хайып турар, Кара-хура алдарлар чер Кайы-тура херлип чыдар.

Хөлбелчинде ийи хады Көрүмдөн ирвастаан. Улуг чуртка эргеленди Эрут, оолду сагылтырар.

ЧУЛУК

Часкы хадын уундува Балды биян каданган-дыр. Бараканын караа чажы Сааладыр төктүп батты.

Чирк даштыг бичин оолак Оң чузуң дозул көрүп, Опочок төбөк акымыңа Ширини кылдыр чугаалады:

— Ындыг камчок болбайн көрөм, Ынчаар хадын кадын өлүр. Хөлөгөлүг булериң Хөрүндүвө аксып нагды!

ЛАМЫРАК

Кышты өттүр доштар хоолап Кыдырааттыг дамырак суг Чакаа өөрүп, саман-деап, Сааладыр бадпн чыдар.

Сугнуң сөзүң, шулураакың Сувурааны билбес-түр мен, Ынчаа-даа төрөң бодуе Ырван чыдар — анаа өөрүм.

А. ДАРЖАА.

Кызыл
хооркуускомда

1967 чылдың апрель 23-те, өскөс-сөмбө Кымыл хоорайнын улус су-дунун улус шиткекчиинин сонур-галды болуп эрген.

Кымыл хоорайнын улус судунун улус шиткекчиинин сонургалды болуп эрген.

«РСФСР-нын район (зоорай) улус судтарына сонургалдыг дугайында Дурумунуң 62 чуулугуң удебишше, бузу соңулаа участоктарынын мө-дөрлөдөрүн тыпак көргөс, Кымыл хооркууском Чоң талык сонургал-дырдурун телавы-биле үеде шыг-жечкишиге сонуртурун эш Шы-дыр Сейди-оолович Куларын бурт-каан.

«РСФСР-нын район (зоорай) улус судтарына сонургалдыг дугайында Дурумунуң 62 чуулугуң удебишше, бузу соңулаа участоктарынын мө-дөрлөдөрүн тыпак көргөс, Кымыл хооркууском Чоң талык сонургал-дырдурун телавы-биле үеде шыг-жечкишиге сонуртурун эш Шы-дыр Сейди-оолович Куларын бурт-каан.

«РСФСР-нын район (зоорай) улус судтарына сонургалдыг дугайында Дурумунуң 62 чуулугуң удебишше, бузу соңулаа участоктарынын мө-дөрлөдөрүн тыпак көргөс, Кымыл хооркууском Чоң талык сонургал-дырдурун телавы-биле үеде шыг-жечкишиге сонуртурун эш Шы-дыр Сейди-оолович Куларын бурт-каан.

«РСФСР-нын район (зоорай) улус судтарына сонургалдыг дугайында Дурумунуң 62 чуулугуң удебишше, бузу соңулаа участоктарынын мө-дөрлөдөрүн тыпак көргөс, Кымыл хооркууском Чоң талык сонургал-дырдурун телавы-биле үеде шыг-жечкишиге сонуртурун эш Шы-дыр Сейди-оолович Куларын бурт-каан.

«РСФСР-нын район (зоорай) улус судтарына сонургалдыг дугайында Дурумунуң 62 чуулугуң удебишше, бузу соңулаа участоктарынын мө-дөрлөдөрүн тыпак көргөс, Кымыл хооркууском Чоң талык сонургал-дырдурун телавы-биле үеде шыг-жечкишиге сонуртурун эш Шы-дыр Сейди-оолович Куларын бурт-каан.

«РСФСР-нын район (зоорай) улус судтарына сонургалдыг дугайында Дурумунуң 62 чуулугуң удебишше, бузу соңулаа участоктарынын мө-дөрлөдөрүн тыпак көргөс, Кымыл хооркууском Чоң талык сонургал-дырдурун телавы-биле үеде шыг-жечкишиге сонуртурун эш Шы-дыр Сейди-оолович Куларын бурт-каан.

«РСФСР-нын район (зоорай) улус судтарына сонургалдыг дугайында Дурумунуң 62 чуулугуң удебишше, бузу соңулаа участоктарынын мө-дөрлөдөрүн тыпак көргөс, Кымыл хооркууском Чоң талык сонургал-дырдурун телавы-биле үеде шыг-жечкишиге сонуртурун эш Шы-дыр Сейди-оолович Куларын бурт-каан.

ЧУРУКТА: хөл кыдында куулар. М. Суге-Мадырнын фотозу.

Сарыг хайныышкыны чүден болурул?

Чем хаймыдыр организминин азы-бүрү азырлары — гастрит (хырмынш паразыг картынч куузуушкуну, хырмынш, чинге шөйүндүңү болган өскелерин-даа оолганпары) болганда хырны суугуну тургустуган кезекте-ринде бирөөз болур ажыг кыло-руу хөй-биле кегарттын үнүп чо-руур алар.

Ындыг азырлар болганда чем айлаан кымыл өшөтөн шөйүндү иштине эрттерип киверинге ду-аалы хырны иштанин дески шыгган эт картарынын чалгы хөвирлиг чымырдышкымын база өскерлер. Чымырдышкымын өскө-рлөтөп, анаа удурданышкан үр-мек чалгылар тыгтырга хырны иштине чогуур ажыг чүдө-дөр.

Сарыг хайныышкынын узам ке-дередир дэриян уттуу болбас. Сарыг хайныышкыны болганда соданы хөйүң ажыглаваа чо-гуур, чүгө диге оңу хөй катан үрүчү ижерге кысатаны узам-на нөвүдөди болур. Сарыг хайылган кижиге белладона, атро-пин, павларин деп амнерин ижерге эки дэштиг болур.

Сарыг хайныышкынын өскө-рөн чылдагынын илередир тө-лөдө, мындыг азырларынч бол-ган сагылы-ла хырны иштани иштениң, хырны суугунуң апа-лыны кылдырып, рентгенге тырттары чугула.

РЕСПУБЛИКАНЫН САНИТАР-ЧЫРЫДЫШКЫНЫ БАЖЫНЫ.

редакцияның
адреси:

Кымыл, Шетякын — Кравченко кудумчуу, бажын № 3. ТЕЛЕФОНАР: Редакторунуң 24-63, редакторуну ораакчыларынын 35-24, 25-38, та-рыссалдыг секретарынын 23-35, партияни амырлар кидинизинин 23-54, агитация болган пропаганда кидинизинин 37-13, көзө ажил-агый кил-диязинин 21-47, улгетур кидиязинин 22-64, чагаа, ажилчы болган көзө корреспонденттер база совет тургузат болган амырлар кидинизинин 21-27, иштине информация кидинизинин 20—60, бухгалтериянын 31-75, корректорларын 27-41, Солун келбей барганда 32-75 телефонче долгаар. Тыгаа АССР-нин Министрлер Чөвүлөдөтин чанында Парладал өргөлөдөтин типографиясы, (Кымыл, Шетякын — Кравченко кудумчуу, 1).

Солун неделяда
алды катал үнер
ТС—01093.